KOMISJONI OTSUS

8. märts 2006

seoses toetuskavaga, mille raames Itaalia Veneto maakond kavatseb anda abi põllumajandussaaduste töötlemise ja turustamise tingimuste parandamiseks

(teatavaks tehtud numbri K(2006) 639 all)

(Ainult itaaliakeelne tekst on autentne)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2006/642/EÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut ja eriti selle artikli 88 lõike 2 esimest lõiku,

olles vastavalt nimetatud artiklile kutsunud huvitatud pooli üles märkusi esitama ([1])

ning arvestades järgmist:

I. MENETLUS

(1) 23. veebruari 2000. aasta kirjaga, registreeritud 28. veebruaril 2000, teavitas Itaalia alaline esindus Euroopa Liidus vastavalt asutamislepingu artikli 88 lõikele 3 komisjoni Veneto maakonna seaduse nr 5/2000 ([2])(millega kehtestatakse toetused põllumajandussaaduste töötlemiseks ja turustamiseks)(edaspidi "maakonnaseadus 5/2000") artikli 35 sätetest.

(2) Vastavalt 12. mai 2000. aasta kirjaga, registreeritud 18. mail 2000, 1. augusti 2000. aasta kirjaga, registreeritud 7. augustil 2000, 15. novembri 2000. aasta kirjaga, registreeritud 16. novembril 2000, ning 24. jaanuari 2001. aasta kirjaga, registreeritud 30. jaanuaril 2001, edastas Itaalia alaline esindus Euroopa Liidus komisjonile täiendava teabe, mida nõuti Itaalia ametiasutustelt 2000. aasta 18. aprilli, 5. juuli ja 21. septembri kirjadega ning ka 2000. aasta 13. detsembril toimunud kahepoolsel kohtumisel.

(3) 2. aprilli 2001. aasta kirjaga teatas komisjon Itaaliale oma otsusest algatada selle abi suhtes EÜ asutamislepingu artikli 88 lõikes 2 sätestatud menetlus.

(4) Komisjoni otsus menetluse algatamise kohta avaldati *Euroopa Liidu Teatajas.* ([3]) Komisjon kutsus huvitatud pooli üles esitama märkusi kõnealuse meetme kohta.

(5) Itaalia ametiasutused esitasid kõnealuste meetmete kohta märkused 12. juuni 2001. aasta ja 22. juuni 2001. aasta kirjadega. Komisjon ei saanud märkusi kolmandatelt isikutelt.

II. KIRJELDUS

(6) Maakonnaseaduse nr 5/2000 artikliga 35 on kehtestatud riigiabi andmine põllumajandussaaduste töötlemis- ja turustamistingimuste parandamiseks neile agrotööstuslikele projektidele, mille kohta on esitatud toetustaotlus vastavalt nõukogu 20. mai 1997. aasta määrusele (EÜ) nr 951/97 põllumajandussaaduste töötlemis- ja turustamistingimuste parandamise kohta ([4]) programmitöö perioodil 1994–1999, ([5]) kusjuures mõned nendest ettevõtetest on alustanud konkreetseid töid, kuid neile ei ole võimaldatud riigiabi rahaliste vahendite puudumise tõttu.

(7) Maakonna täitevorgani (Giunta regionale) 14. septembri 1993. aasta otsuse nr 4202 kohaselt võisid asjaomased ettevõtted eespool osutatud ajavahemikul esitada selliste projektide kohta toetustaotlusi pädevatele piirkondlikele ametiasutustele (täitevorgani põllumajandus- ja EMP suhete osakond) iga aasta 30. aprillist 30. septembrini, et nende projektid võetaks vastu kaasrahastamise programmi. Projektide valimise menetluse lõpus koostasid pädevad ametiasutused vastuvõetud projektide nimekirja ja teatasid sellest võimalikele toetuse saajatele maakonna ametliku teataja kaudu, milles avaldati maakonna täitevorgani otsus vastuvõetud projektide nimekirja kinnitamise kohta. Ettevõtted, kelle investeerimisprojekte vastu ei võetud, said seevastu kirja keeldumise põhjustega.

(8) Itaalia ametiasutuste arvates oli eespool nimetatud vastuvõetud projektide nimekirja kinnitamise otsuse avaldamine maakonna teatajas (õigusaktide avaldamise seaduse kohaselt ([6])) samaväärne riikliku haldusorgani teatega asjaomastele isikutele esitatud projektide kohta toetustaotluse vastuvõtmise kohta, mis tekitas nende ametiasutuste sõnul vastuvõetud projektide nimekirja kantud ettevõtetes õiguspäraseid ootusi abi andmise suhtes.

([1]) EÜT C 140, 12.5.2001, lk 2.

([2]) Veneto maakonna 28. jaanuari 2000. aasta seadus nr 5. Rahastamise ning maakonna aastaeelarve ja mitmeaastase eelarve koostamise seaduste muutmise üldsätted (2000. aasta finantsseadus).

([3]) Vt märkus 1.

([4]) EÜT L 142, 2.6.1997, lk 22.

([5]) Veneto tegevuskava kinnitamise kohta on tehtud komisjoni 2. oktoobri 1996. aasta otsus.

([6]) 7. augusti 1990. aasta seadus nr 241, Itaalia ametlik teataja 18.8.1990 üldseerias nr 192, pealkirjaga "Haldusmenetluse ja haldusdokumentidele juurdepääsu õiguste uued normid".

(9) Itaalia ametiasutuste sõnul võis investeeringuid teha pärast projektikulude abikõlblikkuse teatavaks tegemist ja seega pärast toetustaotluse esitamist. ([7])

(10) Veneto maakonna tegevuskavas (Veneto MTK) märgitud vahendite ammendamiseks oli ette nähtud vastuvõetud projektide nimekirjade koostamine igal poolaastal. Maakonna täitevorgani 23. novembri 1999. aasta otsusega nr 4102 ([8]) avaldati kuni 14. juulini 1999 esitatud ja vastuvõetud toetustaotluste lõplik nimekiri. Olemasolevad vahendid ammendati enne, kui oli võimalik rahastada kõiki nimekirja kantud projekte. Rida projekte ei saadud rahastada, kuigi avaldatud teatises olid need toetuse saamiseks vastu võetud.

(11) Sellises olukorras võeti kasutusele mitmed rahastamisallikad (näiteks eriotstarbelised kasutamata vahendid, põllumajandusfondid ja maakonna 31. oktoobri 1980. aasta seaduse nr 88 ([9]) artiklis 29 sätestatud fondid), nii et viimases nimekirjas toetuse saamiseks heakskiidetud 150 projektist jäi veel rahastada 36 projekti.

(12) Maakonnaseaduse 5/2000 artiklis 35 nähakse täpselt ette nende 36 projekti rahastamise, mis ei saanud riigiabi programmitöö perioodil 1994–1999, kuid mis olid siiski valitud projektide nimistus ja millest mõnede puhul oli töid juba alustatud.

(13) Toetuste rahastamiseks ettenähtud eelarve ulatub 5 miljardi Itaalia liirini (2 582 284 eurot), kuid Itaalia ametiasutused kinnitasid, et kui tulevikus tehakse kättesaadavaks täiendavad rahalised vahendid, antakse nendele projektidele muud toetust. Toetuskava jätkatakse saadaval olevate eelarvevahendite ammendamiseni (esialgselt märgitud või hiljem suurendatud).

(14) Kavandatavad toetused ei ole kumuleeritavad teiste samaotstarbeliste toetustega.

(15) Regionaalabi on oma olemuselt erakorraline ja ajaliselt piiratud; see hõlmab algatusi, mis nende heakskiitmise ajal vastuvõetud projektide nimekirjas avaldamise teel täitsid valdkondlikke piiranguid ja komisjoni heaks kiidetud Veneto maakonna tegevuskava ettekirjutusi ning komisjoni 22. märtsi 1994. aasta otsuse 94/173/EÜ ([10]) (millega kehtestatakse põllu- ja metsasaaduste töötlemis- ja turustamistingimuste parandamiseks tehtavate investeeringute valiku kriteeriumid, ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus 90/342/EMÜ) sätteid, ning mis vastasid määrusele nr 951/97, mille alusel piirkondlikud ametiasutused kiitsid heaks toetustaotlused.

(16) Itaalia ametiasutused täpsustasid lisaks, et kuigi tegemist on programmitöö perioodiga 1994–1999, tuleb antud juhul projektide kooskõla ühisturuga hinnata vastavalt *ühenduse suunistele põllumajandussektoris antava riigiabi kohta* ([11])(edaspidi *"suunised"*), arvestades et kõnealusest riigiabi kavast teatati pärast nende suuniste jõustumist. Ametiasutused täitsid nimelt nende *suuniste* punktis 4.2 sätestatud tingimusi, piiranguid ja nõudeid, mille kohaselt

a) abi määr ei tohi ületada 40 % abikõlblike investeeringute mahust;

b) välistatud on abi andmine rahalistes raskustes ettevõtetele;

c) toetuse saamiseks peavad ettevõtted täitma minimaalseid keskkonna- ja hügieeninõudeid ning loomade heaolu nõudeid, kusjuures võidakse anda abi, mis võimaldab ettevõttel täita uusi keskkonna- ja hügieenialaseid miinimumnõudeid või loomade heaolu nõudeid;

d) maakond on kontrollinud ettevõttes töödeldavate toodete tavapäraste turustusvõimaluste olemasolu, sõlminud ja kontrollinud nende toodete turustamise lepingud.

(17) Punkti 16 alapunktides b, c ja d loetletud andmete kohta teatasid Itaalia ametiasutused, et need viiakse vastavusse Veneto maakonna maapiirkonna arengukavaga aastateks 2000–2006 (Veneto MAK) ([12]). Abi makstakse kapitalitoetuse kujul, mitte üle 40 % ulatuses nõuetekohaselt kontrollitud abikõlblikest kuludest ja vastavalt *suuniste* punktis 4.2 sätestatud tingimustele, piirangutele ja nõuetele. Artikli kohaldamisega kaasnevad kulud jäävad täielikult maakonna kanda ning on keelatud abi kumuleerimine kehtivate toetusvahendite või -kavadega.

(18) Toetust ei anta projektidele, mis rikuvad turgude ühises korralduses kehtestatud keelde või piiranguid, või projektidele seoses piima- või piima- ja juustutoodete imitatsioontoodete või asendustoodete valmistamise ja turustamisega.

([7]) Maakonna 8. jaanuari 1991. aasta seaduse nr 1 artikli 11 (komisjonile teatatud riigiabina nr N100/91, heaks kiidetud komisjoni otsusega SG (91) D/7024) kohaselt tuleb projektide, mille jaoks taotletakse riigitoetust mis tahes alusel, elluviimist alustada pärast toetustaotluse esitamist.

([8]) Veneto maakonna teataja nr 112, 28.12.1999.

([9]) See seadus kehtestab riigiabi põllumajandussaaduste väärtustamise ja kaitse ning zootehnika struktuuride arendamisele (abi kiideti heaks komisjoni 17. oktoobri 1980. aasta teatisega nr 16065).

([10]) EÜT L 79, 23.3.1994 lk 29.

([11]) EÜT C 28, 1.2.2000.

([12]) Heaks kiidetud komisjoni 29. septembri 2000. aasta otsusega nr K(2000) 2904.

III. **KOMISJONI TÕSTATATUD VÄITED MENETLUSE ALGATAMISE AJAL**

(19) Komisjon algatas asutamislepingu artikli 88 lõikes 2 ette nähtud menetluse, sest tal tekkis kahtlus seoses maakonnaseaduse 5/2000 artiklis 35 kehtestatud uue toetuskava kokkusobivusega ühisturuga.

(20) Kahtlused põhinesid asjaolul, et abi võidi anda ka ettevõtetele, kes olid juba teinud selle projekti raames ettenähtud investeeringuid, mille kohta nad olid esitanud toetustaotluse programmitöö perioodiks 1994–1999, ehk teisisõnu kaasrahastatava toetuskava raames.

(21) Komisjon ei saanud seega menetluse algatamise ajal välistada, et tegemist võis olla abi andmisega tagasiulatuvalt tegevuseks, mida abisaaja oli juba alustanud, milles puudus seega vajalik innustav element ning mida tuleks seega pidada finantsabiks, mille ainus eesmärk on abisaaja rahalisest koormusest vabastamine.

(22) Vastavalt suuniste punktidele 3.5 ja 3.6 peavad abimeetmed selleks, et neid võiks pidada ühisturuga kokkusobivaiks, sisaldama innustavat elementi või nõudma abisaajapoolset panust. ([13])

(23) Teatatud toetuskava näis seega kuuluvat suuniste punktide 3.5 ja 3.6 kohaldamisalasse. Komisjon nimelt ei pidanud menetluse algatamise ajal tema käsutuses oleva teabe põhjal Itaalia ametiasutustelt saadud andmeid piisavaks tõendiks õigusliku seose olemasolu kohta ei toetuskava raames programmitöö perioodil 1994–1999 eraldatavate vahendite ega teatatud abikava raames (potentsiaalsete) abi saajatega, mis oleks võimaldanud kindlaks teha viimaste õiguspäraseid ootusi (ja põhjendada nende olemasolu) ja seega moodustada tööde alustamiseks piisava innustava elemendi.

(24) Komisjon leidis, et nimekirja kantud ettevõtetes ei saanud tekitada õiguspäraseid ootusi programmitöö perioodiks 1994–1999 ettenähtud toetuste saamiseks ei "õigusaktide avalikustamise seadus", ([14]) ei piirkondlike ametiasutuste poolt saadetud kirjad, milles kinnitati asjaomastele isikutele toetustaotluse kättesaamist, ([15]) ega lõpuks mitte ka olemasolev praktika, mille kohaselt piirkondlikud ametiasutused olid alati eraldanud oodatud rahalisi vahendeid projektidele, mis pärast hindamist ja otsustamist piirkondlikus täitevorganis (Giunta regionale) olid kantud riigiabi saamiseks kõlblike projektide nimekirja.

(25) Komisjon on seisukohal, et piirkondlikel ametiasutustel puudub õiguslik seos aastatel 1994–1999 abikõlblikeks peetud ja maakonna teatajas avaldatud nimekirja kantud toetustaotlustega, mistõttu on alusetu ka asjaomaste ettevõtete õiguspärased ootused. Sellise innustava elemendi puudumist kinnitavad järgmised asjaolud: kui pädevad ametiasutused ei maksnud abikõlblikele ettevõtetele tegelikult rahalisi vahendeid, ei võtnud viimased midagi ette oma õiguste kaitseks, mida maakond peab lisaks omistatud õigusteks, tuginedes nimelt siseriiklikule haldusõigusele. Komisjon leiab, et kuna ei esitatud kaebusi piirkondlike ametiasutuste vastu seoses õiguslikult siduva kohustuse täitmata jätmisega, ei olnud abisaajatel tõenäoliselt õigust toetuse maksmist nõuda.

(26) Komisjon oli väljendanud kahtlusi seoses sellega, kas enne projektide vastuvõtmise kinnitamist tehtud kulude katteks antud abi võidi veel pidada asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktis c sätestatud majandustegevuse arendamisele suunatud abiks. Komisjoni väljakujunenud praktika kohaselt, mida kinnitab Euroopa Kohus, ([16]) võib abi pidada majandustegevuse või majanduspiirkondade arengu soodustamiseks antavaks abiks ainult siis, kui komisjon saab kindlaks teha, et ilma selle abita ei saa abisaajad ettevõtted ainuüksi turuseadustest lähtuvalt toimida nii, et nad aitaksid kaasa ettenähtud eesmärkide saavutamisele. Antud juhul tegid ettevõtted ilmselgelt investeeringuid ilma abita.

(27) Veel üks punkt, mis äratas komisjoni meelest kahtlusi seoses innustava elemendi olemasoluga, hõlmab vastuvõetud projektide nimekirja koostamist. Maakonna täitevorgani 1993. aasta otsuses nr 4202 on sätestatud, et taotlused tuleb esitada maakonna täitevorganile iga aasta 31. jaanuarist kuni 30. septembrini; seejärel koostatakse esitatud taotluste nimekiri kohustusega teatada kõikidele

([13]) Vt eelkõige järgmisi kohtuasju: C1/98 (ex N750/B/95) toetuskava kohta, mille raames Itaalia kavatses anda riigiabi EÜ asutamislepingu I lisas nimetatud toodete tootmiseks, töötlemiseks ja turustamiseks (Sitsiilia maakonna 27. septembri 1995. aasta seadus nr 68); C 36/98 toetuskava kohta, mille raames Itaalia kavatseb anda riigiabi eesmärgi 1 piirkondades tegutsevatele väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele; C70/98 Itaalia teatatud toetuskava kohta (Marche maakond) seoses 1994–99 aastate ühtse programmdokumendi muudatustega ühenduse struktuurifondide toetuste jaoks eesmärgi 5b piirkondadele.

([14]) Vt märkus 6.

([15]) Itaalia ametiasutused piirdusid sellega, et esitasid Veneto haldusasutuse (1. aprilli 1999. aasta) kirja koopia, milles teatati võimalikule abisaajale tema taotluse kättesaamisest konkreetses asutuses (mis vastutab põllumajandus- ja tööstussektori struktuuritoetuste eest) tehnilis-halduslike päringute jaoks, selline teatis on kohustuslik avaliku halduse dokumentide avalikustamise seaduse alusel (vt märkus 6).

([16]) Vt eelkõige Euroopa Ühenduste Kohtu 17. septembri 1980. aasta otsust kohtuasjas C-730/79: Philip Morris *v.* komisjon (EKL 1980, lk 2671).

asjaomastele isikutele ettenähtud nõuetele mittevastavate taotluse rahuldamata jätmisest. Kui osutatud mehhanismi tuleks tõlgendada selles tähenduses, võiks järeldada, et iga kuue kuu tagant koostatav nimekiri võimaldas piirkondlikel ametiasutustel täpselt ja perioodiliselt teha arvestusi veel kasutuses olevate vahendite kohta, mis pidi omakorda võimaldama vältida uute nimekirjade avaldamist ja mitte vastu võtta uusi taotlusi, mida oli võimatu rahuldada, arvestades vahendite ebapiisavust.

(28) Täiendavad aspektid, mis äratasid komisjonis kahtlust seoses innustava mõju olemasoluga, on vaatlusaluse seaduse artiklis 35 sätestatud kogueelarve, toetuste ülemmäär ja täpne summa. Arvestades, et maakonnale eraldatud kogueelarve suurus oli 5 miljardit Itaalia liiri (2,5 miljonit eurot) oleks sellest piisanud võimalike abisaajate juba tehtud kulutuste (umbes 70 miljardit Itaalia liiri = 35 miljonit eurot) rahastamiseks vaid piiratud määral. Komisjonile ei ole arusaadav, miks olid Itaalia ametiasutused märkinud, et "antav kapitalitoetus ei ületa kindlaksmääratud abikõlblikke kulusid" kui komisjoni käsutuses olevate andmete alusel on teada, et abi määr paistab olevat alla 10 %. ([17]) Asjaolu, et nii vähene abimäär tundus Itaalia ametiasutuste jaoks ebapiisav innustava mõju tagamiseks, samas kui maakonna 1994–1999 tegevuskavas peeti vajalikuks sama liiki projektide jaoks oluliselt suuremat abimäära, ([18]) näitab veelkord innustava mõju puudumist projektides, mida kavatsetakse toetada.

(29) Lisaks esitati hiljem edastatud lisateabes (registreeritud 30. jaanuaril 2001) andmed, mis ei vasta varem esitatud andmetele:

a) esiteks oli üldises nimekirjas 134 abikõlblikuks peetud projekti ja mitte 150; rahastada jäi veel 36 sellist projekti;

b) lisaks on selles vastuolud abisaajate tegelikult tehtud investeeringute täpse summa osas: viimaste arvude kohaselt oli selleks 120 081 miljonit Itaalia liiri ja mitte 70 000 miljonit, nagu varem teatati.

(30) Veel üks selgitamist vajav aspekt oli abi andmise sagedus: Itaalia ametiasutused olid esialgselt teatanud, et abi oli erakorraline ja ajaliselt piiratud (vt punkt 15). Sellega on vastuolus samade ametiasutuste teised teatised ([19]) võimaluse kohta anda samadele projektidele toetust tulevikus. Esialgses teatises öeldakse nimelt, et "kui pärast asutustele täiendava teabe laekumist osutuvad vajalikuks täiendavad vahendid, piirduvad need rangelt vahenditega, mis on vajalikud eelnevast programmitöö perioodist 1994–1999 jäänud taotluste rahuldamiseks". Selleks nimetasid need piirkondlikud ametiasutused juhtumid, mis ei kuulunud komisjoni teatiste nr 54/94/D24823 (22. veebruar 1994) nimetatud 20 % reegli kohaldamisalasse. Sellise hilisemate rahastamisvahendite võimaluse kohta koos võimalike makseviisidega ei ole piirkondlikud ametiasutused lisateavet saatnud ning need näivad olevat vastuolus teabega teatatud ühekordse väljamakse meetme kohta.

(31) Lõpuks kinnitasid Itaalia ametiasutused, et projekte, mille kohta toetustaotlused esitati ja rahuldati programmitöö perioodil 1994–1999, aga mille töid ei ole veel alustatud, rahastatakse Veneto maakonna uuest maaelu arengukavast aastateks 2000–2006, hinnates eelnevalt nende kokkusobivust ühenduse uue korraga põllumajandussektoris. Seda kinnitust on siiski raske ühitada üldise lõpliku nimekirja andmetega (mis käsitlevad toetuse saamiseks vastu võetud taotlusi), mis edastati viimaste täiendustega (registreeritud 30. jaanuaril 2001). Vastuvõetud 134 komplekssest projektist 20 rahastati põllumajandusrahastu fondidest, 10 rahastati eriotstarbelistest kasutamata vahenditest, 54 maakonnaseaduse nr 88/80 alusel, 4 dekreetseaduse nr 173/98 alusel, ning 10 tühistati. Nende andmete alusel jääb veel rahastada ainult 36 projekti: isegi kui võidi ette näha rahastamine uue maaelu arengukava 2000–2006 alusel, ei ole siiski selge, millistele "eelnevast programmitöö perioodist jäänud taotlustele" Itaalia ametiasutused viitavad.

(32) Komisjon jättis endale õiguse uurida põllumajandusrahastu ja eriotstarbelistest kasutamata vahenditest pärineva abi kasutamise küsimust: nende rahastamisvahendite kasutuselevõtmine võib endast kujutada abi lubamise otsuste kuritarvitamist või see võib koguni olla komisjonile teatamata.

IV. ITAALIA JA KOLMANDATE HUVITATUD ISIKUTE MÄRKUSED

(33) Pärast asutamislepingu artikli 88 lõike 2 kohaselt menetluse algatamise otsust edastas Itaalia 22. juuni 2001. aasta kirjaga komisjoni talitustele oma märkused kõnealuse abi kohta. Komisjon ei saanud märkusi kolmandatelt isikutelt.

(34) Oma vastuses kordasid Itaalia ametiasutused esiteks veel kord üle abi eraldamiseks programmitöö perioodil teostatud 1994–1999 haldusmenetluse, eesmärgiga näidata, et see menetlus ise tekitas õigusliku seose võimalike abisaajatega, mis võis määrata viimaste õiguspärased ootused (ja põhjendada nende olemasolu) ning seega olla piisav innustus tööde alustamiseks enne abi saamist. Menetluse algatamisele eelneval etapil antud kirjelduse kohta täpsustasid Itaalia ametiasutused, et kord põllumajandus- ja toiduainetööstussektori toetuste saamiseks vastuvõetud

([17]) Maakonna käsutuses olev summa 5 miljardit Itaalia liiri moodustab alla 10 % abisaajate tehtud investeeringute kogumahust (70 miljardit liiri).

([18]) Määrusega 951/97 lubati kuni 55 % abimäära väljaspool eesmärgi 1 piirkonda tehtud investeeringute puhul.

([19]) Vt menetluse algatamise kirja punkt 9.

projektide ühtsesse nimekirja kantud ettevõtted jäid ootama maakonna rahastamisvõimalusi. Sedamööda, kuidas vajalikud vahendid (maakonna eelarvest maakonnaseaduse nr 88/1980 artikli 29 või Veneto maakonna tegevuskava alusel – nõukogu 29. märtsi 1990. aasta määruse (EMÜ) nr 866/90 põllumajandussaaduste töötlemis- ja turustamistingimuste parandamise kohta ([20]) ja määruse 951/97 alusel, või riigieelarvest – eriotstarbelised kasutamata vahendid ja põllumajandusrahastu fondid) kättesaadavaks said, valis maakond ühtsest nimekirjast *ad hoc* haldustoimingu raames toetust saavad ettevõtted, rakendades prioriteetsuse ja eelisõiguse kriteeriume, ning sealhulgas eelkõige ettevõtted, kelle taotlused aitasid kaasa kättesaadavate vahendite täiel määral ärakasutamisele.

(35) Maakonnal oli sel viisil vahendite kasutusse saamise hetkel kohe ja aktiivselt käivitamisvalmis projektide varu. Piirkondlikud ametiasutused väidavad, et abikõlblike projektide nimekirja valmisolek, isegi kui vahendid ei ole vahetult kättesaadavad, mille alusel toimub konkreetne rahastamine hiljem, ei ole vastuolus ühenduse korraga.

(36) Maakonnaseaduse 5/2000 artiklit 35 kohaldatakse pädevate ametiasutuste sõnul 36 ülejäänud projektile/ettevõttele nimekirjas. Need allesjäänud projektid/ettevõtted vaadati uuesti läbi ning kaks neist suleti, kuna need ei vasta suunistele. Pädevad ametiasutused kinnitavad lisaks, et 15 ettevõtet esitasid taotluse Veneto maakonna 2000.–2006. aasta arengukava – meede 7 (Põllumajandussaaduste töötlemise ja turustamise tingimuste parandamine) – alusel, loobudes varasematest taotlustest juhul, kui neile antakse toetust uuel programmitöö perioodil 2000/2006. Maakond ei välista, et veel teised ettevõtted loobuvad projektidest, kuivõrd nad ei ole mitmel põhjusel enam esialgsest projektist huvitatud. Seega on esialgsest nimekirjast alles jäänud pooled võimalikud kõnealuse abi saajad.

(37) Itaalia ametiasutused väidavad, et komisjoni arvamus asutamislepingu artikli 88 lõike 2 alusel menetluse algatamise kirjas ei ole õiguslikult põhjendatud ning on vastuolus komisjoni enda tavapärase menetlusega.

(38) Komisjon algatas menetluse kõnealuse abi suhtes, samas kui abi võidakse eraldada ka nendele ettevõtetele, mis on veel alles nimekirjas ning mis on alustanud investeeringuid pärast toetustaotluse esitamist programmitöö perioodiks 1994–1999. Komisjon nimelt väidab, et maakonna õiguslikult siduva kohustuse puudumisel abitaotlejate suhtes puudub tagasiulatuvalt antavate toetuste puhul hädavajalik innustav mõju, ning seega tuleb seda abi käsitada tegevusabina, mis on ühisturuga kokkusobimatu.

([20]) EÜT L 91, 6.4.1990, lk 1.

(39) Itaalia ametiasutused väidavad, et nii suuniste punkt 3.6 ([21]) kui ka sellele komisjoni poolt antud rakendus ([22]) on tekitanud taotlejates õiguspäraseid ootusi toetuse saamiseks alates vastava taotluse pädevale ametiasutusele esitamise hetkest. Antud juhul oli see maakonna täitevasutuse otsus nr 4202/93, mis, kehtestades taotluste esitamise ja nimekirjade koostamise tingimused ning viidates uuesti maakonnaseaduse 1/1991 ([23]) korrale, kinnitas võimalikele abisaajatele riigiabi saamise kõlblikkust pärast taotluse esitamist, aga enne toetuse väljamaksmist algatatud investeeringute jaoks. Pealegi tugevdas taotluse esitamise hetkel tekkivat õiguspärast kindlust taotleja kandmine toetuskõlblike projektide nimekirja.

(40) Võimalikud abisaajad, kes on lisaks teadlikud, et nad on esitanud taotlused õigesti ja seaduses sätestatud nõuete kohaselt, võivad mõistuspäraselt oodata taotluse rahuldamist, mida seejärel kinnitab nende kandmine nimekirja, kuigi toetuse saamist tuleb veel oodata.

(41) Itaalia ametiasutused meenutavad muu hulgas, et komisjon on tavapäraselt lubanud juba heakskiidetud toetuskavade pikendamist, võimaldamaks nendega taotletavate eesmärkide saavutamist, ([24]) nagu tegelikult nõuavadki samad riigiasutused, esitades toetuskavasid, mis koostatakse kõnealuse maakonnaseaduse 5/2000 artikli 35 alusel. Teisisõnu on Itaalia ametiasutuste sõnul selline abi asutamislepinguga kokkusobiv, kui see eraldati aastal 1999 või toetuskava kehtivusajal või toetuskavade raames, mille kohta esitati toetustaotlused.

(42) Itaalia ametiasutused selgitavad, et Itaalia haldusõiguse raames on võimalik pöörduda halduskohtusse, et kaevata avaliku halduse tegude peale, mis mitte üksnes ei kahjusta subjektiivseid õigusi, vaid ka õiguspäraseid huve. Õiguspäraseid huve määratletakse kui eraisikute huve avaliku halduse võimu õige kasutamise suhtes, kuivõrd tegemist on üksikisikute õiguste laiendamise ootustega (õiguspärase

([21]) Suuniste punktis 3.6 on ette nähtud, et "abisaaja juba alustatud tegevuseks **tagasiulatuvalt** antud toetus ei eelda vajalikku innustava elemendi olemasolu ning seda peetakse seega tegevusabiks, sest selle ainus eesmärk on vabastada abisaaja rahalisest koormusest. Kõikides toetuskavades, välja arvatud kompensatsioonides, peab seega olema keelatud abi andmine juba alustatud töödele või tegevusele, mida on alustatud enne toetustaotluse nõuetekohast esitamist pädevatele ametiasutustele.".

([22]) 28. novembri 2000. aasta otsused, SG(2000) D/108799 (Abi nr 226/2000), 13. märts 2001, SG(2001) D 286857 (Abi nr 729/a/2000), 28. veebruar 2001 SG(2001) D/286508 ja 4. august 2000, SG(2000) D/105958.

([23]) Nimetatud seaduse artiklis 11 nähakse ette, et "ettevõtluskavasse kantud algatuste teostamine …. võib toimuda ka enne toetuse andmist, kuna seda on algatatud pärast otsese toetustaotluse esitamist…".

([24]) Abi nr 63/2001 ja abi nr 24/2001.

ootusega seotud huvid) või neile kohaldatavate menetluslike suhete õige rakendamisega (menetluslikud huvid), eelkõige vastavalt õigusaktide avalikustamise seadusele. Itaalia kassatsioonikohtu praktika kohaselt ([25]) võib eraisik pöörduda halduskohtusse mitte ainult selleks, et nõuda tema õiguspäraseid huve või tema subjektiivset õigust kahjustava avaliku halduse akti tühistamist, vaid ka oodatava meetme võtmise saavutamiseks ning talle akti vastuvõtmisest või vastuvõtmata jätmisest tekkinud kahju hüvitamiseks.

(43) Uuritaval juhul on nimekirja jäänud taotlejatel õiguspärane huvi (riigiabi saamiseks) taotluslikku laadi ning põhjendatud ootus nende õiguste laiendamiseks abi andmisel.

(44) Viidatud Itaalia kassatsioonikohtu praktika põhjal ei välista Itaalia ametiasutused võimaliku halduskohtusse pöördumise korral, et kõnealune kohus mõistab piirkondlikult haldusvõimult välja kahjude hüvitamise.

(45) Itaalia ametiasutused väidavad, et ükski toetuse saamiseks vastuvõetud projektide nimekirja kantud ettevõtetest ei ole veel halduskohtusse hagi esitanud, oodates mõistuspäraselt toetuse andmist. Veneto maakonna vastu hagi esitamiseks peavad eespool nimetatud ettevõtted tõestama huvi alustada menetlust, mis tuleneb aktist, millega neile tekitatakse tegelikku kahju. Sellise aktina määratlevad Itaalia ametiasutused nimekirja tühistamisega tekkivat kindlusetust toetuse saamiseks: ainult toetuse kehtetuks tunnistamist või otsuse 4102/99 tühistamist võib õiguspäraselt hageda, kuna see kahjustab taotlejate õiguspärast ja tegelikku ootust määratud abi saamiseks.

(46) Komisjoni väljendatud kahtluste kohta seoses menetluse algatamise kirja punktis 31 nimetatud põllumajandusabi ja eriotstarbeliste kasutamata vahendite kasutamisega täpsustavad Itaalia ametiasutused, et:

(a) määruse (EÜ) nr 951/97 põllumajandus- ja toiduainetööstussektori projektide toetuskava, mis kasutas Itaalia liiri revalveerimisest tulenevaid vahendeid, endine nõukogu määrus (EÜ) nr 724/97 ([26]), kuulub Itaalia tegevuskavasse, mille komisjon kiitis heaks 2. juuli 1998. aasta teatisega 5372;

(b) eriotstarbelised kasutamata vahendid tulenevad lisakvootide rahastamisest seoses käibefondist ühenduse poliitika rakendamiseks juba eraldatud summadega piirkondliku tegevuskava jaoks. Määruse (EÜ) 951/97 kohaselt on Veneto piirkondlik tegevuskava õiguslik alus, mille on heaks kiitnud komisjon 2. oktoobri 1996. aasta otsusega (EÜ) C/96 2598.

([25]) Kassatsioonikohtu ühendatud osad 500/1999.

([26]) EÜT L 108, 25.4.1997, lk 9.

(47) Itaalia ametiasutused ei jaga menetluse algatamise kirja punktis 27 osutatud abi arvutamise meetodit ja komisjoni loogikat. Eraldatud summa (5 miljardit Itaalia liiri ehk ligi 2,5 miljonit eurot) kasutatakse märkimisväärse toetuse määraga ehk 30 % ulatuses abikõlblike investeeringute mahust, mis moodustab 15 miljardit Itaalia liiri ehk ligi 7,5 miljonit eurot. Varem märgitud abikõlblike investeeringute maht on puhtteoreetiline, mida võidakse kohandada projektide tehnilisel ülevaatamisel, projektide abikõlblikkuse uute analüüside, uute kontrollidega, investeeringute mahu uuel määratlemisel jne. Selline uus hindamine viiakse lõpule konkreetse rahastamisperspektiiviga selleks, et ei tekiks hilisemat rahalise koormuse suurenemist võimalikele abisaajatele ettevõtetele.

(48) Ülejäänud nimekirjas olevate investeeringute rahastamise osas Veneto maakonna 2000.–2006.aasta arengukava vahenditest (15 nimekirja kantud ettevõtet esitasid taotluse selle arengukava raames, vt punkti 32) kinnitasid pädevad ametiasutused, et neid rahastatakse tingimusel, et need vastavad kõikidele nimetatud arengukava nõuetele, sealhulgas need, mille puhul ei ole veel alustatud töid, mille kohta toetust taotleti.

V. **ABI HINDAMINE**

(49) EÜ artikli 87 lõike 1 kohaselt on igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, ühisturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust. Käesolevas otsuses sätestatud meetmed vastavad sellele määratlusele järgmistel põhjustel.

(50) Vaatlusalused meetmed, mida rahastatakse Veneto maakonna vahenditest, soodustavad teatud ettevõtteid ja teatud ettevõtjaid (põllumajandussaaduste töötlemise ja turustamise ettevõtteid) ja võivad mõjutada kaubandust, kuna Itaalia põllumajandustoodang moodustab umbes 14,07 % Euroopa põllumajandustoodangust ([27]).

(51) Sellegipoolest võib asutamislepingu artikli 87 lõigetes 2 ja 3 sätestatud juhtudel teatud meetmeid erandina lugeda ühisturuga kokkusobivaiks.

(52) Antud juhul on eespool kirjeldatud meetmete olemust arvestades ainus kohaldatav erand asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktis c osutatud erand, mille kohaselt võib ühisturuga kokkusobivaks pidada abi teatud majandustegevuse või teatud majanduspiirkondade arengu soodusta-

([27]) Viimased Eurostati andmed, mis tehakse teatavaks 2003. aastal ehk EL 15 kohta.

miseks, kui niisugune abi ei mõjuta ebasoovitavalt kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega.

(53) Asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti c erandi kohaldamiseks peab põllumajandussaaduste töötlemise ja turustamise sektori investeeringutele antav abi olema kokkusobiv komisjoni 23. detsembri 2003. aasta määruse (EÜ) nr 1/2004 ([28])(mis käsitleb EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist riigiabi suhtes, mida antakse põllumajandustoodete tootmise, töötlemise ja turustamisega tegelevatele väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele) asjaomaste sätetega. Juhtudel, kus see määrus ei ole kohaldatav või kui kõik nõuded ei ole täidetud, tuleb abi hinnata vastavalt ühenduse suunistele põllumajandussektoris antava riigiabi kohta.

(54) Kuna kõnealune toetuskava ei piirdu väikeste ja keskmise suurusega ettevõtetega, ei ole määrus (EÜ) nr 1/2004 kohaldatav. Seega tuleb abi kokkusobivust ühisturuga hinnata suuniste, eelkõige suuniste punktide 3.5, 3.6 ja 4.2 järgi.

(55) Komisjon väidab, et selleks, et abi oleks ühisturuga kokkusobiv suuniste punktide 3.5 ja 3.6 kohaselt, peab see sisaldama innustavat mõju või nõudma abisaaja panust ning et abisaaja juba algatatud tegevuseks antud abi ei sisalda vajalikku innustavat mõju ning seda tuleb seega pidada tegevusabiks. Kõikides toetuskavades, välja arvatud kompensatsioonide puhul, tuleb seega keelata abi andmine juba alustatud töödeks või tegevuseks, mida alustati enne toetustaotluse nõuetekohast esitamist pädevale ametiasutusele.

(56) Maakonnaseaduse 5/2000 artiklis 35 ettenähtud toetuskava on eranditult mõeldud projektide rahastamiseks, mida teostavad põllumajandusettevõtted, kes esitasid toetustaotluse kaasrahastamiseks programmitöö perioodil 1994–1999, ning kelle projektid kuulutati vastuvõetuks toetuse saamiseks ja kanti piirkondlike ametiasutuste poolt selleks ettenähtud nimekirja, kuid mis ei ole siseriiklike vahendite puudumise tõttu veel toetust saanud (edaspidi "veel nimekirjas olevad projektid"). Mõnede veel nimekirjas olevate projektide puhul alustati investeeringuid pärast toetustaotluste esitamist programmitöö perioodiks 1994–1999.

(57) Ametliku uurimismenetluse käigus kogutud teabe põhjal väidab komisjon, et teatatud toetuskava on ühisturuga kokkusobiv, kuid teatatud toetuskavast abi saamiseks peavad kõik veel nimekirjas olevad projektid vastama suuniste punkti 4.2 tingimustele. Abi võib seega anda ainult:

a) majanduslikult elujõulistele ettevõtetele;

b) ettevõtetele, kes täidavad minimaalseid keskkonnakaitse- ja hügieenitingimusi ning loomade heaolu nõudeid;

c) kui abimäär ei ületa 50 % eesmärgi 1 piirkonnas abikõlblike investeeringute mahust ja 40 % ülejäänud piirkondades;

d) kui abikõlblikud kulud seonduvad kinnisvara, uute masinate ja seadmestike ehitamise, ostmise või täiustamisega ja maksimaalselt kuni 12 % nendest kuludest on üldised kulud;

e) kui on piisavalt tõendatud tavapäraste turustamisvõimaluste olemasolu kõnealuste toodete jaoks. Abi eraldamisel peavad Itaalia ametiasutused arvesse võtma võimalikke tootmispiiranguid või ühenduse toetuse piiranguid turgude ühtse korralduse raames. Nimelt ei ole lubatav abi, mis rikub turu ühtses korralduses kehtestatud keelde või piiranguid, ega abi, mis puudutab piima- või piima- ja juustutoodete imitatsioon- või asendustoodete tootmist ja turustamist.

(58) Erandlikult võivad abi saada investeerimisprojektid, mille kohta on toetustaotlused esitatud 31.12.1999 lõpetatud programmitöö perioodil ja mida peeti sel ajal abikõlblikeks, kuid mida ei rahastatud rahaliste vahendite puudumisel, kusjuures toetust võivad saada ainult need investeerimisprojektid, mille teostamist alustati pärast toetustaotluste esitamist pädevale ametiasutusele.

(59) Olles uurinud pädevates asutustes programmitöö perioodil 1994–1999 abi andmiseks teostatavate haldusmenetluste dokumente ja vastavalt tol ajal järgitud tõlgendustavadele, peab komisjon abikõlblikeks ka punktis 59 osutatud investeeringuid. ([29]) Nende tavade kohaselt ei puudu eelneva kava täienduseks esitatud toetuskava raames pärast eelneva kava raames toetustaotluse esitamist abisaaja juba alustatud tegevuseks antavas abis vajalik innustav mõju ning seega ei peeta seda tegevusabiks, sest töid alustati või tegevust alustati pärast toetuskava nõuetekohast esitamist pädevale ametiasutusele ja too pidas seda toetuse saamiseks sobilikuks.

(60) Komisjon peab asjakohaseks meenutada Itaalia ametiasutustele, et nende praegustes tõlgendustavades arvestatakse, et pärast toetustaotluse esitamist pädevale asutusele alustatud tegevuseks antaval abil ei ole innustavat mõju, kuid tegemist on enne taotluse vastuvõtmist õiguslikult siduva aktiga avaliku haldusasutuse poolt abisaajate (taotlejate) suhtes. ([30])

([28]) ELT L 1, 1.1.2004, p.1.

([29]) Komisjon on juba seda seisukohta avaldanud abi nr 715/1999 puhul, 2.augusti 2000. aasta kirjad SG(2000) D/105754.

([30]) Seda hõlmab määruse (EÜ) nr 1/2004 artikkel 17, vt märkus 20.

(61) Põllumajandusrahastu abi ja arvestusliku väärtuse ülejäägi kasutamise kohta Itaalia ametiasutuste poolt enne 31.12.1999 veel nimekirjas olevate projektide rahastamiseks kinnitasid Itaalia ametiasutused, et määruse (EÜ) nr 724/97 alusel Itaalia liiri revalveerimisest tulenevate vahendite kasutamine Veneto tegevuskavas sätestatud meetmete jaoks vastavalt määrusele (EÜ) nr 951/97 on heaks kiidetud komisjoni 2. juuli 1998. aasta teatega nr 5372, samas kui eriotstarbelised kasutamata vahendid tulid lisakvootide rahastamisest seoses käibefondist ühenduse poliitika rakendamiseks juba eraldatud summadega piirkondliku tegevuskava jaoks. Seega järeldab komisjon, et abi lubamise otsuseid ei kuritarvitatud ning abist ei jäetud teatamata, suunates vahendeid tol ajal kehtinud tegevuskavas sätestatud meetmetesse.

(62) Toetuskava "ühekordse väljamakse" kohta selgitasid pädevad ametiasutused, et seda väljendit kasutati tähenduses, et toetuskava ei ole kumuleeritav teiste toetuskavadega, see suunatakse eranditult nimekirja jäänud ettevõtetele ning seda ei või kasutada muudeks toetusteks: kui nimekiri on ammendatud, on ammendatud ka toetuskava õiguslikud ja rahalised vahendid. Pädevad ametiasutused märkisid, et esialgne kogueelarve oli ligikaudu 2,5 miljonit eurot, jättes endale võimaluse ühendada see summa teiste vahenditega, kui eespool nimetatud summast ei piisa märkimisväärse riigiabi taseme säilitamiseks toetuse saamiseks vastuvõetud projektides. Pädevad ametiasutused teatasid komisjonile esialgse toetuse kõikidest suurendamistest, mis ületasid 20 %.

(63) Komisjoni väljakujunenud praktikas lubatakse olemasolevate toetuskavade esialgseid toetusi suurendada. Seda praktikat kinnitati komisjoni 21. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 794/2004 (millega rakendatakse nõukogu määrust (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks) ([31]) artikli 4 lõikes 1. Komisjon väidab, et selle määruse alusel ei peeta suurendamist, mis ei ületa 20 % toetuskava esialgsest toetusest, olemasoleva abi muudatuseks, ja kui riigiasutused ületavad selle eespool nimetatud protsendimäära, tuleb muudatusest teatada viidatud määruse (EÜ) nr 794/2004 artikli 4 lõikes 2 sätestatud korras. Seega ei keela miski Itaalia ametiasutustel suurendada uuritava toetuskava esialgset toetust, kuna see tuleneb menetluse eeskirjadest.

VI. **JÄRELDUSED**

(64) Eespool öeldust lähtudes leiab komisjon, et maakonnaseaduse 5/2000 artikli 35 alusel põllumajandussaaduste töötlemise ja turustamise ettevõtetele antav abi on kokkusobiv põllumajandussektori ühenduse suuniste punkti 4.2 sätetega. Toetusmeetmele võib järelikult kohaldada asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti c erandit,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Abi, mida Itaalia Vabariik kavatseb Veneto maakonna seaduse nr 5/2000 artikli 35 alusel anda, on ühisturuga kokkusobiv tingimusel, et järgitakse artiklis 2 sätestatud tingimusi.

Artikkel 2

Itaalia ametiasutused teatavad komisjonile maakonnaseaduse nr 1/2000 artiklis 35 sätestatud toetuskava esialgse toetuse kõikidest suurendamistest 20 % võrra.

Artikkel 3

Itaalia teavitab komisjoni kahe kuu jooksul, alates käesoleva otsuse teatavakstegemisest selle otsuse täitmiseks võetud meetmetest.

Artikkel 4

Käesolev otsus on adresseeritud Itaalia Vabariigile.

Brüssel, 8. märts 2006.

Komisjoni nimel

komisjoni liige

Mariann FISCHER BOEL

([31]) ELT L 140, 30.4.2004, lk 1.